

ATMINTINĖ SERTIFIKUOTO MIŠKO VALDYTOJAMS: INVAZINĖS IR SVETIMŽEMĖS RŪŠYS

VšĮ „Darnūs miškai“

- **Svetimžemės rūšys** - tai rūšys, kurios dėl žmonių veiklos pateko už savo natūralaus arealo ribų. Dalis introdukuotų rūšių sulaukėjo ir ėmė plisti savaime.
- **Svetimžemių rūšių skaičius** dėl vis intensyvėjančios žmonių veiklos ir kitų veiksnių nuolat didėja. Lietuvoje svetimžemių augalų aptinkama daugiau kaip 550 rūšių.
- **Invazinė rūšis** – svetimžemė rūšis, kurios įsikūrimas ir plitimas ekosistemose kelia grėsmę arba daro neigiamą poveikį biologinei įvairovei ir ekosisteminėms paslaugoms, daro žalingą ekologinį ir ekonominį poveikį. Dažnai jos pasižymi savo galėjimu greitai daugintis, prisitaikymu prie įvairių gamtinių sąlygų, neišrankumu buveinėms, atsparumu aplinkos taršai ir pesticidams.

Invazinės rūšys

Uosialapis klevas (*Acer negundo* L.)

Vėlyvoji ieva (*Prunus serotina* Borkh.)

Svetimžemių rūšių paplitimo mažinimas ir invazinių rūšių naikinimas:

- **Vykdamat medienos ruošą miškuose nepalikti svetimžemių rūšių medžių kaip biologinės įvairovės:**
Paprastojo kaštono, bankso bei juodosios pušies, raudonojo ažuolo, platanalapio klevo, baltosios bei juodosios tuopos, pilkojo riešutmedžio bei kitų rečiau sutinkamų svetimžemių medžių rūšių.
- **Įvesiant mišką jo „nepraturtinti“ svetimžemiais krūmais:**
Raudonuogiu ar juoduogiu šėivamedžiu, juodavaise aronija, japoniniu svarainiu, geltonžiede sedula, raudonuoju sebertu bei kitais rečiau sutinkamais svetimžemiais krūmais.
- **Invazines rūšis būtina naikinti:**
Uosialapį klevą, vėlyvąją ievą, baltažiedę robiniją, varpinę medlievą, raukšlėtalapį erškėtį.
- **Naikinimo būdai:**
  - Mechaninis naikinimas:** Invaziniai augalai kasami, raunami, kertami, pjaunami arba šalinami kitais būdais, naudojant įvairias mechanines priemones.
  - Cheminis naikinimas:** naudojant chemines priemones gali būti sunaikinami ne tik invaziniai, bet ir vietiniai organizmai. Vis dėlto, esama ir gana saugių cheminio naikinimo būdų, kai preparatai nėra paskleidžiami išties, bet įterpiami tiesiai į invazinės rūšies organizmą. Svarbu, kad naudojami metodai bei priemonės nekenktų aplinkai, nekeltų pavojaus žmonių ir naminių gyvūnų sveikatai. Naikinimas turi būti vykdomas etiškai ir visuomenei priimtinais būdais.
  - Biologinė kova:** parenkami natūralūs priešai, kurie veikia tik invazinę rūšį, bet nekenkia vietiniams organizmams. Invaziniams augalams kontroliuoti arba naikinti tinka tam tikras buveinių pokyčių skatinimas, kuriems vykstant vietiniai augalai nustelbia ar visiškai sunaikina invazinius augalus. Pavyzdžiui, šviesamėgius invazinius augalus kartais gali sunaikinti ūksmę sudarantys medžiai ir krūmai.

Svetimžemės rūšys

Bankso pušis (*Pinus banksiana* Lamb.)

Baltoji tuopa (*Populus alba* L.)

Juodoji tuopa (*Populus nigra* L.) Platanalapis klevas (*Acer pseudoplatanus* L.)

